

2003

ÅRSBERETNING

Udvalgene vedrørende

Videnskabelig Uredelighed

Forskningsstyrelsen, december 2004

FORORD

Af Henrik Waaben

Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed (UVVU) afgiver hermed sin årsberetning for 2003. Beretningsperioden dækker dog kun tiden efter 1. marts 2003, fra hvilken dato jeg overtog hvervet som formand for UVVU efter tidligere landsdommer Hans Henrik Brydensholt.

UVVU har i beretningsperioden afholdt i alt 6 møder, hvoraf 2 møder var fælles for de tre selvstændige udvalg, som tilsammen udgør UVVU. Udvalget for Sundhedsvidenskabelig Forskning (USF) har afholdt 2 møder, Udvalget for Naturvidenskabelig, Jordbrugs- og Veterinærvidenskabelig og Teknisk-videnskabelig Forskning (UNJVTF) og Udvalget for Samfundsvidenskabelig og Humanistisk Forskning (USHF) har hver afholdt 1 møde i beretningsperioden.

UVVU har i beretningsperioden behandlet eller påbegyndt behandlingen af 16 sager, inklusive afviste klager. Sagerne fordeler sig således mellem de tre udvalg: USF 8 sager, UNJVTF 3 sager og USHF 5 sager.

I en af de afgjorte sager fandt UVVU, at der var handlet videnskabeligt uredeligt af den indklagede forsker. Sagen, der udspringer af en klage indgivet til UVVU helt tilbage i marts 2001, blev behandlet i UNJVTF og er refereret nedenfor i kapitel 2 som sag nr. 1. Den pågældende forsker har efterfølgende anmodet UVVU om at genoptage sagen samt klaget til Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling og til Folketingets Ombudsmand over UVVU's afgørelse og sagsbehandling. Sagen verserer derfor fortsat i 2004.

En af de afgjorte sager var en såkaldt "rensessag", dvs. en sag, hvori en forsker (i dette tilfælde to forskere) anmodede UVVU om at blive rensset for verserende rygter om at have handlet videnskabeligt uredeligt. Denne sag, der blev behandlet i USF, er refereret nedenfor i kapitel 2 som sag nr. 7.

Den mest omtalte sag i 2003 var sagen vedrørende Bjørn Lomborgs bog "The Sceptical Environmentalist". UVVU's afgørelse i denne sag blev truffet i den tidligere beretningsperiode, men da UVVU's afgørelse blev påklaget til Videnskabsministeriet, der traf afgørelse i december 2003, er sagen omtalt i denne årsberetning, se kapitel 2, sag nr. 4, 5 og 6. I øvrigt henvises til kapitel 2, der indeholder en omtale af de sager, som UVVU behandlede i beretningsperioden fra den 1. marts 2003 til den 31. december 2003.

Ud over de sager, som er omtalt i kapitel 2, har UVVU i beretningsperioden behandlet yderligere et antal henvendelser om mulig videnskabelig uredelighed, uden at dette har resulteret i en egentlig klagesagsbehandling.

Repræsentanter for UVVU har også i 2003 deltaget i internationale aktiviteter:

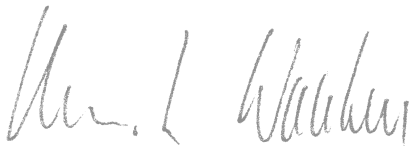
- **Workshop organiseret af de Nordiske Komiteer om Bioetik, 4.-8. marts 2003, Norge**
- **IFIS Seminar, Paris, 25.-26. september 2003 – "How to Face Fraud and Misconduct in Biomedical Research"**
- **Scientific Dishonesty - Workshop of the Nordic Committees and the Baltic Experts, Åbo (Turku), Finland 4.-5. november 2003**
Konferencen var organiseret af The Finnish Advisory Board on Research Ethics og værtskabet var Åbo University
- **Symposium "Experiences of the Ombuds-Committees dealing with Scientific Misconduct" – Universitätsclub Bonn, 12.-13. november 2003**

Denne årsberetning indeholder i modsætning til de fire foregående ikke et kapitel med en omtale af den internationale udvikling. Af arbejdsmæssige årsager har det i år ikke været muligt at få dette emne beskrevet i et særskilt kapitel. Vi har imidlertid i årsberetning 2003 fra the Committee of Publication Ethics fundet en meget instruktiv artikel om, hvordan man forebygger forfatterstridigheder, og jeg skal hermed takke forfatterne, the COPE Council og BMJ Journals, BMA House, London, for tilladelse til at gengive artiklen i denne årsberetning.

Endelig er det værd at bemærke, at i den nye lov om forskningsrådgivning mv. (lov

nr. 405 af 28. maj 2003) er de centrale regler for UVVU nu fastsat direkte i loven, blandt andet om kompetence og UVVU's sammensætning. Endvidere er det nu bestemt, at UVVU's afgørelser ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, dvs. for Videnskabsministeriet. Der er som hidtil klageadgang til Folketingets Ombudsmand. Reglerne er først trådt i kraft den 1. januar 2004, men jeg har fundet det naturligt at tage dem med som bilag til årsberetningen for 2003 (årsberetningens bilag 1). Bekendtgørelse nr. 933 af 15. december 1998 om UVVU samt UVVU's forretningsorden forbliver i kraft, indtil de erstattes af nye regler.

Endelig benytter jeg denne lejlighed til at takke UVVU's medlemmer, suppleanter og sekretariat for den arbejdsindsats og samarbejdsvilje, som sagerne krævede i 2003. Jeg ønsker også at takke medlemmerne af de ad hoc-udvalg, som i 2003 har bistået UVVU med at løse nogle konkrete sager.

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'Henrik Waaben', written in a cursive, flowing style.

Henrik Waaben

Landsdommer

Formand for UVVU

INDHOLD

FORORD 2

Af Henrik Waaben, landsdommer, formand for UVVU

HOW TO HANDLE AUTHORSHIP DISPUTES: A GUIDE FOR NEW RESEARCHERS 8

Af Tim Albert, trainer in medical writing, *Elizabeth Wagner*, freelance writer and trainer

SAGER BEHANDLET I 2003 16

Af Hanne Koktvedgaard, fuldmægtig, cand.jur., Forskningsstyrelsen

BILAG 35

1. Uddrag af Lov om forskningsrådgivning (Lov nr. 405 af 28. maj 2003)
2. Bekendtgørelse om Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed (nr. 933 af 15. december 1998)
3. Forretningsorden for Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed, november 2002
4. Medlemmer og suppleanter af Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed i beretningsperioden
5. Medlemmer af ad hoc-udvalg ved afgørelser publiceret i UVVU's beretning 2002-03.

HOW TO HANDLE AUTHORSHIP DISPUTES: A GUIDE FOR NEW RESEARCHERS

*Af Tim Albert, trainer in medical writing
Elizabeth Wagner, freelance writer and trainer*

Reprinted from the Committee on Publication Ethics (COPE) Report 2003, BMJ Journals, BMA House, London, UK, with permission from the authors, the Cope Council and BMJ Journals

One of the main tasks of COPE's education committee is to reduce unethical behaviour. This involves the rather bold step of defining when people have been behaving unethically, and then providing suggestions on how they can avoid doing so in the future. To this end we have written, and tested on a group of authors, a guide for young researchers on the area of authorship, which many people agree is one of the more confused areas. But writing a document is one thing; disseminating it is another. We would therefore welcome comments, particularly on how we can use this report to change behaviour, so that it becomes not

just another discussion document, but a real catalyst for change.

In theory, authorship sounds straightforward, but in practice it often causes headaches. While preparing these guidelines, we heard about several cases. In one, a deserving junior researcher was omitted from the author list; in another a sponsoring company insisted on the inclusion of an opinion leader who had made virtually no contribution to a study. And the writer of a review article found her name replaced with that of her boss, because she was on maternity leave when the final version was submitted.

Listing the authors tells readers who did the work and should ensure that the right people get the credit, and take responsibility, for the research. Although journal editors do not always agree among themselves on what constitutes

authorship, many of them subscribe to the guidance from the International Committee of Medical Journal Editors (ICMJE), also known as the Vancouver group. The latest version, issued in 2001, states that: "Authorship credit should be based only on:

- (1) substantial contributions to conception and design, or acquisition of data, or analysis and interpretation of data;
- (2) drafting the article or revising it critically for important intellectual content; and
- (3) final approval of the version to be published.

Conditions (1), (2), and (3) must all be met.

Acquisition of funding, the collection of data, or general supervision of the research group, by themselves, do not justify authorship." The problem, as studies have shown, is that what editors want is not what authors do. This is hardly surprising given the enormous pressure on individuals and institutions to "publish or perish." Thus the principles laid down by editors are often breached and by-lines often do not reflect who really did the work.

Many people (both editors and investigators) feel that this misrepresentation is a form of research misconduct, and that honesty in reporting science should extend to authorship. They argue that, if scientists are dishonest about their relationship to their work, this undermines

confidence in the reporting of the work itself.

We have written this document to help new researchers prevent and resolve authorship problems. In particular it provides:

- suggestions for good authorship practice that should reduce the incidence of such dilemmas,
- advice on what to do when authorship problems do arise, and
- a glossary of key concepts in authorship, with some reading lists and websites for those who wish to take this further.

HOW TO REDUCE THE INCIDENCE OF AUTHORSHIP PROBLEMS

People generally lie about authorship in two ways:

- by putting down names of people who took little or no part in the research (gift authorship, see below)
- by leaving out names of people who did take part (ghost authorship, see below).

Preventing a problem is often better than solving it and we recommend the following three principles.

(a) Encourage a culture of ethical authorship

One problem is that people who are being unethical about authorship are simply following local customs and practice. They need to be made aware of the views of editors, so that in time the culture will change. As a junior researcher

you can make sure your departmental library has at least one book on publication ethics (see list below). You can also inquire if there is a university or departmental policy on authorship, and suggest that you start working on one if there is not.

(b) Start discussing authorship when you plan your research

Raise the subject right at the start. Start gathering views of all team members and if possible discuss authorship at a face-to-face meeting. Even before a study is finished, you should have some idea of the publications that might come out of it, such as a conference abstract, the full paper, then some supplementary papers, and who is likely to be most involved in these. Continue to discuss ideas about authorship as the project evolves, and especially if new people get involved. Keep a written record of your decisions.

(c) Decide authorship before you start each article

Many authorship difficulties arise because of misplaced expectations and poor communication. So it is important that, before you start to write up your project, you confirm in writing who will be doing what—and by when. Ideally you should do this face to face, though this may not always be possible. Keep everyone informed of any changes with a written note.

HOW TO HANDLE AUTHORSHIP DIS- PUTES WHEN THEY OCCUR

The above suggestion, that every team should have a written authorship agreement before the article is written, should reduce the chances of disputes arising at a late stage, when effectively all the real work has been done. We accept, however, that many people are reluctant to be pinned down in this way, and that it will not always be possible to take such a sensible approach in real life. Disagreements about authorship can be classified into two types: those that do not contravene ICMJE guidelines (disputes) and those that do (misconduct).

(a) Disputes

These are largely questions of interpretation, such as whether someone's contribution was 'substantial' or not.

In such cases you need to negotiate with the people involved. If the suggestions to include or omit names came from your supervisor, make clear that you are not disputing his or her right to make such a decision, but show dispassionately why you do not agree with the decision. Support this with evidence, such as laboratory notebooks, manuscripts, ICMJE statement, Instructions to Authors etc. If you remain unhappy with your supervisor's decision, you may consider an appeal to someone more senior, such as the departmental head or dean. But you should do this in exceptional circumstances only - and make sure your supervisor knows what you are intending to do.

(b) Misconduct

If you believe that someone is proposing to do something with the authorship list that is unethical, then you have a real problem. Should you say nothing (and therefore be complicit in the unethical behaviour), or should you blow the whistle, even though this might damage your career prospects or future funding? We recommend a third way, which is to explain the fact that the suggested author list contravenes editors' recommendations, and could be considered scientific misconduct. Again, stick to the facts and avoid being emotional. Point out that an editor could well decline to publish if he or she finds out. As soon as the meeting is finished, make a note and file it.

WHAT YOU CAN DO IF AUTHORSHIP ISSUES ARE NOT RESOLVED

Authorship may be used as a bargaining tool if team members cannot agree on the presentation or interpretation of results. All authors should see the final version of a publication before it is submitted so you can withdraw your name. This will not be an easy decision, and you must weigh up the loss of credit for the work you did with the disadvantages of being included in something with which you do not fully agree.

If your name is included on a publication against your wishes you should inform the other authors as soon as possible. If you discover this only after publication you may contact the journal and ask for a correction.

Similarly, if your name is wrongly omitted, you should discuss this with the other contributors. You could contact the journal but an editor is unlikely to add your name without the agreement of the other authors. If your name is omitted by accident, and the other authors agree, then the journal may publish a correction.

KEY CONCEPTS IN AUTHORSHIP

Acknowledgements: Most journals permit (or even encourage) acknowledgement of contributions to a research project that do not merit authorship. The ICMJE guidelines state: 'All others who contributed to the work who are not authors should be named in the Acknowledgments, and what they did should be described'. All those who are listed in this way should be aware of it. Some journals (mainly in the US) will require signatures of those acknowledged.

Appeals: You may ask a journal to withdraw your name from a paper if it has been included against your wishes.

However most editors are reluctant to get involved in disputes about omitted authors since they do not have enough information to judge such cases. Some journals have an ombudsman, but they deal with cases of alleged misconduct by the journal. Similarly, COPE only hears cases submitted by journal editors and is not an appeal body for cases of disputed authorship.

Contributorship: The ICMJE guidelines now recommend that authors should state their contribution to the project: ‘authors should provide a description of what each contributed, and editors should publish that information’. Some journals publish this information but in most cases it is for the benefit of the editor, who wants reassurance that the criteria have been fulfilled. (See Instructions to Authors.)

Corresponding author: The person who receives the reviewers’ comments, the proofs, etc. and whose contact details are printed on the article so that readers can request reprints or contact the research group. Journal editors view this as a purely administrative role, but some authors equate it with seniority. Take the views of your co-authors at an early stage, and decide in advance who will be the corresponding author. Ideally, choose somebody whose contact details are not likely to change in the near future.

First and last authors: Generally speaking, the most sought-after position is the first, which is not surprising given the convention of referring to studies by the firstnamed author, e.g. ‘Smith et al. have shown that’. The firstnamed author is therefore generally held to have made the greatest contribution to the research. Sometimes significance is attached to being the last named author.

However, views about this do seem to vary, so don’t assume that everybody

feels the same way about it.

Authors have often given the last place to a senior team member who contributed expertise and guidance. This can be consistent with the ICMJE criteria if this person was involved in study design, the interpretation of the data, and critically reviewed the publication. However, cynics may suspect that the final author is often a guest or honorary author. (See Order of authors.)

Ghost authors: This phrase is used in two ways. It usually refers to professional writers (often paid by commercial sponsors) whose role is not acknowledged. Although such writers rarely meet ICMJE criteria, since they are not involved in the design of studies, or the collection or interpretation of data, it is important to acknowledge their contribution, since their involvement may represent a potential conflict of interest. The term can also be used to describe people who made a significant contribution to a research project (and fulfil the ICMJE criteria) but are not listed as authors. The ICMJE guidelines clearly condemn this practice and state that ‘All persons designated as authors should qualify for authorship, and all those who qualify should be listed.’

Gift authors: People who are listed as authors but who did not make a significant contribution to the research and therefore do not fulfil the ICMJE criteria. These are often senior figures (e.g. heads

of department) whose names are added to curry favour (or because it is expected). Another type of gift author is a colleague whose name is added on the understanding that s/he will do the same for you, regardless of your contribution to his/her research, but simply to swell your publication lists.

Group authorship: Some journals permit the use of group names (e.g. The XYZ Study Group) but many require contributors to be listed (often alphabetically) and/or the writing group to be named as well. One problem with group names is that they are often miscoded on databases such as Medline. The first person in an alphabetical list of contributors sometimes becomes the first author by default, which rather defeats the object.

Guarantor: Should we expect a radiographer to explain the statistical methods or the statistician to interpret the x-rays? To take increasing specialization into account, the latest version of the ICMJE guidelines acknowledges that it may be unreasonable to ask individuals to take responsibility for every aspect of the research. However, the editors felt that it was important that one person should guarantee the integrity of the entire project. 'All persons designated as authors should qualify for authorship, and all those who qualify should be listed.

Each author should have participated sufficiently in the work to take public responsibility for appropriate portions of

the content. One or more authors should take responsibility for the integrity of the work as a whole, from inception to published article.'

Instructions to authors: While there is a great deal of agreement among journal editors on authorship matters, there are also some differences in detailed requirements and the ways in which by-lines are presented. You should carefully read the Instructions to Authors for your target journal.

Number of authors: There are no rules about this. In the past, databases such as Medline limited the number of authors they listed. This was shown to influence the number of authors (most groups tried to stay below the limit) and, in larger groups, probably increased jostling for position. Now, however, most databases list all authors. Rather than decide how many authors there should be, it is probably best to agree who will qualify as an author, and then simply include all those who do. However, remember that including large numbers of authors usually increases the time it takes to prepare, review and finalise a paper.

Order of authors: The ICMJE guidelines state that the order of authorship, should be 'a joint decision of the coauthors. Authors should be prepared to explain the order in which authors are listed'. They rather unhelpfully do not give guidance about the order in which authors

are listed. Wherever possible, make these decisions before starting to write up the project. Some groups list authors alphabetically, sometimes with a note to ex-

plain that all authors made equal contributions to the study and the publication. If you do so, make sure it is clear to the editor.

References and further reading

- Bhopal R, Rankin J, McColl E, *et al.* The vexed question of authorship: views of researchers in a British medical faculty. *BMJ* 1997; 314:1009–12.
- Goodman NW. Survey of fulfilment of criteria for authorship in published medical research. *BMJ* 1994; 309:1482
- Dickersin K, Scherer R, Sici EST, Gil-Montero M. Problems with indexing and citation of articles with group authorship. *JAMA* 2002; 287: 2772–4.
- Epstein RJ. Six authors in search of a citation: villains or victims of the Vancouver convention? *BMJ* 1993; 306:765–7.
- Horton R. The signature of responsibility. *Lancet* 1997; 350:5–6.
- Hudson Jones A, McLellan F. *Ethical Issues in Biomedical Publication*. The Johns Hopkins University Press, Baltimore, USA, 2000.
- ICMJE criteria: www.icmje.org also *Annals of Internal Medicine* 2000; 133:229–31
- Rennie D, Flanagan A, Yank V. The contributions of authors. *JAMA* 2000; 284:89–91.
- Resnik DB. A proposal for a new system of credit allocation in science. *Science & Engineering Ethics* 1997; 3:237–43.
- Smith J. Gift authorship: a poisoned chalice? *BMJ* 1994; 309:1456–7.

Acknowledgement

We thank researchers at the Department of Pharmacoepidemiology at the University of Surrey for helpful discussion and feedback on these guidelines.

SAGER BEHANDLET I 2003

Af fuldmægtig, cand.jur. *Hanne Koktvedgaard*, Forskningsstyrelsen

SAGER AFGJORT EFTER UNDERSØGELSE

Sager overført fra 2002

Sag nr. 1.

Sag om anklage for konstruktion af data (Sag nr. 7 i beretning 2002)

1. SAGEN OG DENS BEHANDLING

I marts 2001 modtog UVVU en klage fra en naturvidenskabelig forsker. Forud for den formelle klage var UVVU blevet orienteret om en brevveksling i anledning af indklagedes arbejde i et videnskabeligt tidsskrift.

Klagen blev forelagt for UVVU's Udvalg for Naturvidenskabelig, Jordbrugs- og Veterinærvidenskabelig og Teknisk-videnskabelig Forskning (UNJVTF) ved et møde i august 2001. Udvalget besluttede at

behandle sagen og nedsatte et ad hoc-udvalg med følgende medlemmer:

Forskningsprofessor, dr.agro *Arne Helweg*
Danmarks JordbrugsForskning
(formand)

Professor *Freddy Bugge Christiansen*
Afd. for Genetik og Økologi
Aarhus Universitet
(ekstern)

Professor i biostatistik *Ib Skovgaard*
Institut for Matematik og Fysik
Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole
(ekstern)

Indklagede gjorde indsigelse mod den ene eksperts deltagelse, mens klageren accepterede ad hoc-udvalgets sammensætning.

Efter at have vurderet sagen konkluderede UVVU's daværende formand, at der på det foreliggende grundlag ikke forelå inhabilitet.

Ad hoc-udvalgets redegørelse for sagen blev i dansk og engelsk tekst ved breve dateret 25. oktober 2002 forelagt for sagens parter med henblik på faktuelle kommentarer. Ved svarfristens udløb forelå kommentarer fra klageren. Indklagede svarede først i januar 2003 med den begrundelse, at han først da havde modtaget redegørelsen, som var genfremsendt anbefalet fra UVVU i januar 2003. I marts 2003 blev ad hoc-udvalgets kommentarer til de indsendte bemærkninger fra sagens parter sendt til klageren og indklagede med en svarfrist på 14 dage. Klageren svarede inden for tidsfristen. Indklagede svarede ikke.

UVVU's Udvalg for Naturvidenskabelig, Jordbrugs- og Veterinærvidenskabelig og Teknisk-videnskabelig Forskning fandt derefter sagen tilstrækkeligt oplyst og behandlede sagen på det således tilvejebragte grundlag.

2. UVVU'S SAMMENFATNING AF AD

HOC-UDVALGETS REDEGØRELSE

Det kritiserede arbejde var en artikel fra 1998 i et internationalt videnskabeligt tidsskrift.

Klageren påstod, at artiklen indeholdt fejl, forkerte oplysninger og fabrikationer af data.

Ad hoc-udvalget, der havde haft de fremkomne indlæg i sagen samt originaldata, som de foreligger fra Københavns

Universitet, og data fra indklagede til rådighed, kom til følgende konklusion:

- De fremsendte datafiler fra indklagede var mellemregningsfiler og ikke rådata. Vurderingen af og sammenligninger mellem disse filer viste, at de i hvert fald delvist var konstruerede og ikke kunne være baseret på autentiske målinger.
- Der var meget stærke indicier for, at de resultater, der var gengivet i artiklens tabeller, på væsentlige punkter ikke gengav autentiske målinger.
- Der blev i hele sagen givet et indtryk af store videnskabelige og personlige uoverensstemmelser mellem indklagede og klageren, og i flere breve blev der fremsat gensidige alvorlige beskyldninger, ligesom indklagede havde indsendt en klage til UVVU. I vurderingen af sagen blev der ikke taget hensyn til disse forhold, da ad hoc-udvalget kun skulle vurdere artiklen og dens indhold samt datasættene og deres anvendelse.
- Ad hoc-udvalget fandt det beklageligt, at klageren havde brudt fortrolighedsanmodningen fra UVVU og sendt en mail om sagen til indklagedes tidligere chef.

Da tidsskriftets redaktør, efter at artiklen var publiceret, foranledigede den annulleret, fandt ad hoc-udvalget ikke anledning til at foretage sig videre over for tidsskriftet.

Ad hoc-udvalgets redegørelse indgik som en del af UVVU's afgørelse. Det

samme gjaldt parternes kommentarer til ad hoc-udvalgets redegørelse, ad hoc-udvalgets bemærkninger til de modtagne kommentarer og klagerens reaktion herpå.

3. UVVU'S BEHANDLING AF SAGEN

UVVU's Udvalg for Naturvidenskabelig, Jordbrugs- og Veterinærvidenskabelig og Teknisk-videnskabelig Forskning behandlede sagen ved et møde i oktober 2003.

Afgørelsen blev truffet af:

Landsdommer *Henrik Waaben* (formand)

Direktør, dr.med. *Claus Christiansen*

Professor *Vagn Lundsgaard Hansen*

Lektor, dr.scient. *Bodil Norrild*

Seniorforsker, ph.d., dr.scient. *Hanne N. Rasmussen*.

UVVU fandt i det hele at kunne tiltræde ad hoc-udvalgets redegørelse for sagen og de anlagte vurderinger. UVVU pegede herved særligt på, at hverken de på Københavns Universitet opbevarede rådata eller de af indklagede fremsendte data kunne føre til de resultater, der fremgik af den pågældende artikel. UVVU pegede også på det af ad hoc-udvalget fremhævede forhold, at artiklen rummede sammenfald og statistisk modstridende resultater.

UVVU lagde herefter til grund, at de omhandlede datafiler indeholdt, i hvert fald delvist, konstruerede data, og at de resultater, der var gengivet i artiklens tabeller, på væsentlige punkter ikke gengav autentiske målinger. Der var ved denne handling sket en forfalskning af

det videnskabelige budskab, og UVVU måtte antage, at dette var sket forsætligt, eller at der fra indklagede som medforfatter i hvert fald havde været udvist grov forsømmelighed i forbindelse med publiceringen. På det foreliggende grundlag var det derfor UVVU's opfattelse, at der fra indklagedes side var udvist videnskabelig uredelighed, jf. § 3 i bekendtgørelse nr. 933 af 15. december 1998 om Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed.

I december 2003 indbragte den indklagede UVVU's afgørelse for Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling. Ministeriets afgørelse foreligger ikke ved beretningsperiodens afslutning. Indklagede har endvidere anmodet UVVU om at genoptage behandlingen af sagen, hvilket UVVU har afslået.

Sag nr. 2.

Sag om en konfliktsituation, som medførte forbud mod publicering af en videnskabelig artikel (sag nr. 10 i beretning 2000, sag nr. 9 i beretning 2001 og sag nr. 6 i beretning 2002)

1. SAGEN OG DENS BEHANDLING

I 1999 rettede klageren henvendelse til Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed for at få vejledning til løsning af en konflikt, der var opstået mellem ham og de indklagede om et fælles forskningsprojekt. I november 1999 blev forespørgslen afløst af en formel klage. På dette tidspunkt havde det omstridte projekt allerede været i gang et stykke tid, og de foreløbige resultater blev forelagt ved et møde i Finland i maj 1998.

Ved et møde i arbejdsgruppen i august 1999 opstod der uenighed om artiklen mellem klageren og resten af arbejdsgruppen. Samarbejdsforholdet mellem parterne ophørte som følge heraf.

Striden drejede sig om et afsnit om rygning, som ønskedes fjernet fra klagerens artikel. Lederen af instituttet skrev i oktober 1999, "at artiklen ikke skal indsendes, da medforfatterne ikke kan tage ansvaret for den". Dette blev senere (i maj 2000) uddybet med,

- at styregruppen den 19. februar 1998 havde godkendt en protokol, som gav en ph.d.-studerende adgang til at benytte instituttets data vedrørende reduktion i rygevaner som led i et ph.d.-studium, og
- at "motionsgruppen" inkl. klageren ikke havde fået tilladelse til at inkludere data vedrørende rygning på anden måde, end at rygning kunne indgå i analyserne som en simpel confounder på linje med en række andre relevante confoundere, som det fremgik af projektbeskrivelsen.

Nogen videnskabelig begrundelse for at fjerne afsnittet blev ikke givet.

Under sagens behandling opfattede UVVU en tilkendegivelse fra indklagede på den måde, at der nu var tilslutning til, at klageren i eget navn kunne publicere den omstridte artikel. Efter at have konstateret dette anså UVVU konflikten for løst. En senere henvendelse fra klageren viste imidlertid, at indklagede alligevel modsatte sig offentliggørelsen. Behand-

lingen blev derfor genoptaget. Dette sagsforløb har været medvirkende til den lange behandlingstid.

Efter en forbehandling nedsatte UVVU's Udvalg for Sundhedsvidenskabelig Forskning et ad hoc-udvalg, som fik til opgave at udarbejde en redegørelse som grundlag for UVVU's afgørelse. Ad hoc-udvalget havde følgende medlemmer:

Professor, dr.odont. *Erik Dabelsteen*,
(formand)

Professor, overlæge, dr.med. *Torben V. Schroeder*

Professor, dr.med. *Povl Riis*

Chefkonsulent *Berit Andersen Faber* og fuldmægtig *Hanne Koktvedgaard* ydede sekretariatsbistand til ad hoc-udvalget.

Ad hoc-udvalgets redegørelse blev oktober 2001 forelagt for sagens parter til kommentering angående redegørelsens *faktiske* oplysninger. Både ad hoc-udvalgets redegørelse og parternes reaktioner herpå indgik som en del af UVVU's afgørelse.

2. AD HOC-UDVALGETS VURDERING I REDEGØRELSE AF OKTOBER 2001

Ad hoc-udvalget fandt, at klageren uberegtiget blev søgt forhindret i at offentliggøre sin version af undersøgelsesresultaterne. De øvrige "tilmeldte" eller aktive deltagere i projektet kunne ikke stille krav til denne manuskriptversion.

En afklaring af en eventuel interessekonflikt mellem klagerens anvendelse af rygedata og ph.d.-projektet påhvilede

institutionerne. I de foreliggende sagsakter blev en sådan interessekonflikt kun ganske overordnet beskrevet, men benyttes alligevel som et af hovedargumenterne for at søge publikationen standset. Ad hoc-udvalget havde, som et bidrag til en mulig konstruktiv løsning af dette for hovedanklagen underordnede punkt, indhentet nærmere dokumentation, som ikke støttede argumentet om en videnskabelig interessekonflikt.

3. PARTERNES KOMMENTARER TIL AD HOC-UDVALGETS REDEGØRELSE

Mens klageren ikke havde bemærkninger til ad hoc-udvalgets redegørelse, fremkom en advokat i januar 2002 på de indklagedes vegne med en længere redegørelse, som bl.a. indeholdt følgende opsummering:

“Indklagede finder sammenfattende, at indstillingen af 5. oktober 2001 indeholder en række præmisser, der ikke er i overensstemmelse med de faktiske forhold, og at der ikke er grundlag for den kritik, som ad hoc-udvalget har rejst mod dem. Følgende forhold fremhæves:

- Ad hoc-udvalget synes at have opfattet tvisten mellem klageren og indklagede som et spørgsmål om faglig uenighed om indholdet af en artikel. Dette er imidlertid ikke tilfældet. Klageren har i artikeludkastet anvendt data på en måde, der er i strid med den indgåede samarbejdsaftale og forskningsprotokol om adgang til data i forbindelse med forskning i sammenhænge mellem fysisk aktivitet og dødelighed.

- Styregruppens forbud mod publicering skyldes ikke uenighed om artiklens videnskabelige indhold eller niveau, men manglende overholdelse af indgåede aftaler. Forbuddet er ikke nedlagt af arbejdsgruppen.
- Det er for administrationen af instituttets database væsentligt, at indgåede aftaler overholdes. I modsat fald kan der opstå overlappende forskningsprojekter, der kan stille sig i vejen for hinanden.”

På denne baggrund opfordrede indklagedes advokat ad hoc-udvalget til i en revideret indstilling eller i en supplerende udtalelse til UVVU at ændre konklusionerne i indstillingen af oktober 2001, idet der ikke var grundlag for den fremsatte kritik af indklagedes praksis eller regelgrundlag.

4. AD HOC-UDVALGETS KOMMENTAR AF MARTS 2002

Ad hoc-udvalget genfremsendte herefter til UVVU sin redegørelse af oktober 2001 med en kommentar af marts 2002 til advokatens redegørelse af januar 2002.

Da der i ad hoc-udvalgets kommentar kun var uvæsentlige afvigelser i forhold til den detaljerede redegørelse for sagens faktiske forhold, som de var gengivet i advokatens redegørelse, gav kommentaren for så vidt ikke anledning til fornyet forelæggelse for indklagede. Alligevel fandt UVVU efter en foreløbig drøftelse af sagen under udvalgets møde i juni 2002 det nødvendigt at indhente en yderligere

udtalelse fra advokaten til konkretisering af et anbringende i brevet af januar 2002 om, at en offentliggørelse af klagerens artikel i den foreliggende form kunne hindre eller vanskeliggøre offentliggørelse af den ph.d.-studerendes arbejde.

5. ADVOKATENS SUPPLERENDE REDEGØRELSE AF AUGUST 2002

I advokatens supplerende redegørelse oplystes, at ph.d.-projektet foreløbig havde ført til publicering af to videnskabelige artikler, indsendelse af tre artikler, som var under bedømmelse i de videnskabelige tidsskriftsredaktioner, samt foreløbig yderligere to planlagte artikler.

Det fremhævedes imidlertid, at det "principielt er uden betydning, om der foreligger en aktuel konflikt mellem klagerens brug af data og ph.d.-studentens arbejde. Det afgørende er, at hvis man tillader, at forskere kan benytte indklagedes data på den måde, som klageren gjorde, så vil der – før eller siden – opstå situationer, hvor en forskers benyttelse af data på en ikke forudset og ikke aftalt måde vil kunne hindre eller vanskeliggøre offentliggørelse for andre forskere, der i henhold til de med indklagede indgåede protokoller har arbejdet med en analyse af tilsvarende problemstillinger på basis af samme datamateriale. Instituttet er gennem en struktureret administration af adgangen til og anvendelsen af data forpligtet til at sikre, at der ikke opstår en sådan risiko for spild af forskeres tid og økonomiske ressourcer. Hvis ikke indklagede kan handle i tillid til, at de forskere,

der får adgang til indklagedes data, er forpligtet til at overholde indgåede aftaler om brug af data, bliver dette umuligt."

Yderligere anførtes, at spørgsmålet om, hvorvidt "instituttets håndhævelse af de med klageren indgåede protokoller vedrørende dennes brug af indklagedes data var berettiget, ikke beror på, om man retrospektivt, nu hvor størstedelen af ph.d.-arbejdet foreligger, kan konstatere, at en offentliggørelse af klagerens artikel ville have vanskeliggjort publicering af ph.d.- studentens arbejder. Det afgørende er derimod, at risikoen for at forstyrre andre forskeres mulighed for at offentliggøre deres forskning altid er til stede, hvis man tillader, at en forsker – som klageren – anvender data til belysning af områder, der ikke er aftalt med den institution, der administrerer adgangen til datamaterialet.

Det var efter indklagedes opfattelse derfor fuldt berettiget, at man modsatte sig, at klageren kunne offentliggøre sin artikel i den foreliggende form, da artiklen var udarbejdet i strid med de med indklagede indgåede protokoller.

Risikoen for forstyrrelse af den ph.d.-studerendes muligheder for at offentliggøre sine ph.d.-arbejder var således ikke begrundelsen for indklagedes beslutning. Risikoen for, at ph.d.-arbejdet kunne være blevet påvirket negativt, hvis indklagede havde tilladt klageren at offentliggøre sin artikel i den foreliggende form, er derimod en prægnant illustration af behovet for en struktureret admi-

nistration af adgang til og anvendelse af materiale fra en stor databank som indklagedes.”

6. AD HOC-UDVALGETS

BEMÆRKNINGER I SKRIVELSE AF

SEPTEMBER 2002

Efter at have gjort sig bekendt med advokatens redegørelse af 13. august 2002 konstaterede ad hoc-udvalget i september 2002, at klagerens artikel hverken havde været eller havde kunnet være en hindring for færdiggørelsen af ph.d.-arbejdet. Ad hoc-udvalget fastholdt derfor sin indstilling.

7. ADVOKATENS INDLÆG AF

OKTOBER 2002

Advokaten kritiserede i et nyt indlæg, at ad hoc-udvalget nu i september 2002 alene havde udtalt sig om, hvorvidt klagerens artikel havde været en hindring for ph.d.-arbejdet, men ikke forholdt sig til indholdet af advokatens redegørelse i øvrigt. Der insisteredes på, at UVVU selv i sin afgørelse af sagen tog stilling til samtlige synspunkter, der var anført i advokatens indlæg af januar 2002.

8. UVVU'S BEMÆRKNINGER OG

AFGØRELSE

UVVU's Udvalg for Sundhedsvidenskabelig Forskning behandlede og afgjorde sagen på et møde i oktober 2002. I mødet deltog:

Landsdommer *Hans Henrik Brydensholt* (formand)

Afdelingschef, dr.med. *Nils Axelsen*

Professor, dr.med. *Gunna Christiansen*

Professor, dr.med. *Philippe Grandjean*

Docent, dr.scient. *Harald. S. Hansen*

Indledningsvis bemærkede UVVU, at ad hoc-udvalget var kommet med bemærkninger vedrørende advokatens indlæg af januar 2002. Det er ad hoc-udvalgets opgave at foretage en gennemgang af sagen og fremkomme med en indstilling til UVVU, efter at parterne har haft lejlighed til at kommentere oplysningerne om de faktiske forhold i sagen, således som de er beskrevet i et udkast til indstilling. Efter at have modtaget eventuelle kommentarer afgiver ad hoc-udvalget sin indstilling til UVVU med de bemærkninger, modtagne kommentarer måtte give anledning til. Denne procedure var også fulgt i nærværende sag, hvor UVVU imidlertid efter den foreløbige behandling af sagen i juni 2002 fandt det nødvendigt at indhente yderligere oplysninger fra advokaten. Det er selvklart, at UVVU træffer sin afgørelse selvstændigt under hensyntagen til samtlige oplyste omstændigheder.

Udvalget fandt i øvrigt i det hele at kunne lægge redegørelsen for sagens faktiske omstændigheder, som gengivet i advokatens brev af januar 2002, til grund, da ad hoc-udvalgets redegørelse ikke på afgørende punkter fandtes at give en herfra afvigende opfattelse af sagens faktum.

Det fandtes endvidere i overensstemmelse med indstillingen fra ad hoc-udvalget at kunne lægges til grund, at klagerens artikel faktisk ikke kunne være

en konkret hindring for gennemførelsen og publiceringen af ph.d.-arbejdet.

Sagens afgørende konflikt punkt var, om den omstændighed, at klageren ved i sin artikel at behandle spørgsmålet om ændring i tobaksforbrug og dødelighed, havde overtrådt den indgåede samarbejdsaftale på en sådan måde, at styregruppen havde været berettiget til at forbyde offentliggørelse. Det måtte herved bemærkes, at de medlemmer af arbejdsgruppen, der tillige var medlemmer af styregruppen, på et meget tidligere tidspunkt kunne have foranlediget en genforhandling af kontrakten med henblik på afklaring af publiceringsretten.

Afgørelsen af konflikt punktet måtte bero på en afvejning af på den ene side betydningen af den strikte overholdelse af den administrative ordning, der af indklagede var skabt med henblik på at styre den forskning, der sker på grundlag af den etablerede datamængde for at undgå uhensigtsmæssig overlapning, og på den anden side mere generelle hensyn til forskningens tarv, herunder at forskningsresultater ikke undertrykkes. Hertil måtte dog føjes, at det af hensyn til forskningens omdømme ikke blot er afgørende, at forskningsresultater ikke *faktisk* undertrykkes, men at forskningen heller ikke administreres på en sådan måde, at det for involverede forskere eller interesserede udenforstående *kan fremstå, som om* forskningsresultater undertrykkes.

UVVU fandt ikke at have grundlag for – som klagen reelt gik ud på – at fastslå, at indklagede ved sit forbud mod publice-

ring af klagerens artikel havde tilstræbt at undertrykke et forskningsresultat, hvis offentliggørelse man fandt ubekvem. UVVU havde ikke grundlag for at tilside sætte indklagedes forklaring om, at publiceringsforbuddet var sket ud fra styregruppens ønske om at værne om en strikt fortolkning af de samarbejdsaftaler, der indgås om udnyttelse af den bestyrede databank. UVVU kunne tilslutte sig nødvendigheden af, at større datamængder, som de her anvendte, underkastes en styring.

UVVU fandt herefter, allerede som følge af de subjektive krav, der stilles, ikke at kunne karakterisere indklagedes adfærd som værende videnskabelig uredelig, jf. § 3, stk. 2, i bekendtgørelse om Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed (nr. 933 af 15. december 1998). UVVU havde ikke grundlag for at karakterisere de hensyn, indklagede havde oplyst at søge varetaget, som værende af usaglig karakter.

Imidlertid kunne UVVU tilslutte sig ad hoc-udvalgets opfattelse af, i hvilket omfang en beskeden analyse af tobakens betydning i klagerens artikel ligger inden for det forventelige. Under hensyn hertil og til, at en offentliggørelse af artiklen ikke på nogen afgørende måde kunne antages at vanskeliggøre andre forskeres arbejde, fandt UVVU for sit vedkommende, at en afvejning af hensynet til en forskers ret og pligt til at publicere over for de administrative hensyn, indklagede havde varetaget, i det konkrete tilfælde måtte falde ud til fordel for publicerings-

retten. UVVU vil derfor i givet fald ikke vurdere det forhold, at klageren i eget navn publicerer artiklen, som værende videnskabeligt uredeligt eller stridende mod god forskningsskik.

I overensstemmelse hermed fandt UVVU, at indklagede ikke havde handlet videnskabeligt uredeligt. På den anden side ville klageren ikke ved at offentliggøre den omhandlede artikel foretage sig noget, der kan karakteriseres som videnskabeligt uredeligt eller stridende mod god videnskabelig skik.

UVVU's afgørelse blev umiddelbart ved årsskiftet påklaget til Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling. UVVU blev bedt om en udtalelse i anledning af klagen og fastholdt sin tidligere afgørelse. Klagen til Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling blev senere trukket tilbage af klageren. Sagen er desuden omtalt i landsdommer *Hans Henrik Brydensholts* artikel i UVVU's beretning 2002, side 6-14.

Sag nr. 3.

Sag om påstået plagiering af et tidligere projektforslag udarbejdet af klageren ved gennemførelse af en arkæologisk udgravning (Sag nr. 8 i beretning 2002)

I oktober 2002 modtog Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed (UVVU) en klage over, at indklagede i sommeren 2002 foretog en arkæologisk forskningsudgravning, der nøje svarede til et tidligere projektforslag udarbejdet af klageren.

Sagens akter blev forelagt UVVU's

Udvalg for Samfundsvidenskabelig og Humanistisk Forskning (USHF) og behandlet på et møde i december 2002. Konklusionen blev, at man ikke fandt at have belæg for, at indklagede havde overtaget klagerens projekt, og at der derfor heller ikke forelå handlinger eller undladelser, hvorved der var sket forfalskning eller forvridning af det videnskabelige budskab eller grov vildledning om en persons indsats i forskningen, jf. § 3, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 933 af 15. december 1998.

Ved årsskiftet 2002/2003 anmodede klageren UVVU om at genoptage behandlingen af klagesagen med den begrundelse, at klageren som følge af et udlandsophold ikke havde modtaget og dermed ikke havde haft mulighed for at kommentere indklagedes svarskrift.

Da klageren fastholdt, at indklagede havde plagieret hans forskningsprojekt, og desuden nu gjorde gældende, at indklagedes svarskrift byggede på forsætlig konstruktion af og anvendelse af falsk materiale, samt at indklagede forsætligt havde tilbageholdt en stillingsansøgning fra klageren ved anvendelse af en formodet ulovlig ansættelsesprocedure, gennemførtes en normal partshøringsprocedure.

Indklagede afviste herunder fortsat at have plagieret klagerens forskningsprojekt og at have konstrueret og anvendt falsk materiale i sit svarskrift, ligesom hun nægtede at have tilbageholdt klagerens ansøgning om en assistentstilling.

Sagen blev genforelagt for UVVU's Ud-

valg for Samfundsvidenskabelig og Humanistisk Forskning (USHF) på et møde i april 2003. Konklusionen blev, at man fortsat ikke fandt grundlag for kritik af den indklagede.

UVVU lagde herved til grund, at indklagedes projektbeskrivelse ikke var identisk med klagerens projekt. Det blev særligt fremhævet, at UVVU ikke fandt at kunne kritisere, at indklagede som led i sit projekt blandt flere andre arkæologiske undersøgelser også gennemførte en undersøgelse af den lokalitet, som klageren forinden havde ønsket at gennemføre en undersøgelse af som en *selvstændig problemstilling*.

UVVU måtte derfor fastholde sin afgørelse af 13. december 2002, hvorefter der ikke forelå videnskabelig uredelighed fra indklagedes side, jf. § 3, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 933 af 15. december 1998 om Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed. UVVU tilføjede, at det ikke henhørte under UVVU's kompetence at bedømme forløbet af den omhandlede ansættelsesprocedure. Dette spørgsmål måtte klageren i givet fald rejse over for ansættelsesmyndigheden.

Sag nr. 4, 5 og 6.

Tre sager om påstået uredelighed i forskning ved en samfundsvidenskabelig forskers behandling af emner inden for blandt andet det sundhedsvidenskabelige og det naturvidenskabelige område

I februar/marts 2002 modtog UVVU to danske og én udenlandsk klage over en bog skrevet af en dansk samfundsviden-

skabelig forsker. Bogen var udgivet i udlandet og skrevet på engelsk. Da de tre klager var rettet mod samme bog og i øvrigt omfattede naturvidenskabelige, samfundsvidenskabelige og sundhedsvidenskabelige områder, besluttede det daværende UVVU at behandle disse klager under ét i fælles møder for alle udvalg. En fjerde klage over samme bog blev indgivet så sent i forløbet, at den ikke blev undergivet særskilt behandling.

Til gennemgang og forelæggelse af de meget omfattende indlæg i sagen for UVVU's medlemmer nedsatte UVVU en arbejdsgruppe bestående af medlemmer fra UVVU's tre udvalg.

UVVU traf sin afgørelse i januar 2003. Heri fandt UVVU, at indklagede efter en sædvanlig videnskabelig målestok havde handlet i strid med god videnskabelig skik ved systematisk ensidighed i valget af data og i argumentationen.

Hvis bogen skulle vurderes som videnskab og ikke som et debatindlæg, var der desuden sket en sådan forvridning af det videnskabelige budskab, at de objektive kriterier for at statuere videnskabelig uredelighed var opfyldt. UVVU fandt imidlertid ikke at have tilstrækkeligt grundlag for at statuere, at indklagede forsætligt eller groft uagtsomt havde vildledt læserne. UVVU bemærkede herved, at indklagede i bogens forord selv havde gjort opmærksom på, at han ikke var ekspert i miljøproblemer.

Under sagens behandling havde journalister og andre gennem længere tid anmodet om aktindsigt, og da det blev

kendt, hvornår UVVU ville træffe sin afgørelse, blev det besluttet at give enhver, som bad om det, aktindsigt i alle sagsakter, herunder i UVVU's afgørelse.

Den indklagede forsker ankede afgørelsen til Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling. Videnskabsministeriet traf sin afgørelse den 17. december 2003 og hjemviste sagen til UVVU. Samtidig blev afgørelsen offentliggjort. Afgørelsen, der var udtryk for en ophævelse af UVVU's afgørelse, var på flere punkter kritisk over for UVVU, bl.a. i relation til UVVU's begrundelse for afgørelsen, herunder begrundelsen for at anse bogen for at være et videnskabeligt værk (forskning), samt UVVU's anvendelse af begrebet "god videnskabelig skik". Hertil kom nogle kritikpunkter mod afgørelsen og UVVU's sagsbehandling af overvejen- de formel juridisk art.

UVVU besluttede imidlertid *ikke* at genoptage behandlingen. UVVU henlagde sagen med følgende argumentation:

- *En helt ny undersøgelse* ville forudsætte, at der blev nedsat et eller flere ad hoc-udvalg med deltagelse af eksterne sagkyndige, der kunne vurdere dele af bogen.

En sådan undersøgelse måtte forventes at vare mellem seks og tolv måneder, muligvis længere. Da UVVU ved sin første behandling ikke fandt, at den indklagede forsker havde handlet forsættligt eller groft uagtsomt – og dermed uredeligt – anså UVVU det

ikke for rimeligt nu at iværksætte en sådan undersøgelse.

- *Alternativt* kunne UVVU vælge at foretage en *fornyet vurdering* af bogen udelukkende ud fra de undersøgelser og vurderinger, som UVVU selv er i stand til at gennemføre.

En sådan fornyet prøvelse kunne ikke forventes at føre til et andet resultat end det, der fremgik af UVVU's afgørelse af 6. januar 2003. Det fremgår af reglerne for UVVU (bekendtgørelse nr. 933 af 15. december 1998, § 2, stk. 2), at UVVU *skal* afvise en sag, hvis det på forhånd må anses for usandsynligt, at en klager vil kunne få medhold. UVVU havde dermed ikke grundlag for at genoptage klagesagen mod forskeren til fornyet prøvelse.

- *Behov for en justering af regelgrundlaget*
UVVU bemærkede i sin afsluttende udtalelse, at sagen viste, at der på en række punkter er behov for præcisering af regelgrundlaget for UVVU. UVVU sendte samtidig med sit svar om ikke at genoptage sagen en række kommentarer til den kritik, som Videnskabsministeriet rettede mod UVVU's afgørelse af 6. januar 2003.

Sag nr. 7.

Sag, hvori to forskere bad UVVU om en vurdering af, hvorvidt de to forskere havde handlet videnskabeligt uredeligt ved bevidst at have forsinket en publikation om sukkers fedende virkning

I marts 2003 rettede to forskere henvendelse til Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed (UVVU), hvori de anmodede UVVU om at vurdere, hvorvidt der fra forskernes side var udvist videnskabelig uredelighed i forbindelse med en undersøgelse af sukkers mulige fedende egenskaber. Det fremgik af henvendelsen, at forskerne mente sig udsat for beskyldninger om videnskabelig uredelighed ved en anklage om bevidst at have forsinket en publikation om sukkers fedende virkninger for at tilgodese erhvervsmæssige interesser.

Forskerne havde i 1990-94 under FØTEK-I-bevillingsperioden fået bevilget offentlige forskningsmidler til at udføre forskning i kulhydrater og energimetabolisme i samarbejde med en erhvervsvirk-somhed. Som et af de sidste forsøg begyndte den ene forsker i 1995 et forsøg, i pressen omtalt som "sodavandsforsøget". En del resultater blev fremlagt på en europæisk fedmekongres i 1996. Som følge af den ene forskers to gange orlov i forbindelse med barsel blev artiklen først skrevet i 2000 og indsendt til to internationale tidsskrifter. Det ene tidsskrift offentliggjorde artiklen i oktober 2002. En forkortet version blev i marts 2003

publiceret i et dansk sundhedsvidenskabeligt tidsskrift.

De beskyldninger for videnskabelig uredelighed, som forskerne ønskede at blive renset for, var angiveligt fremsat af navnlig en politiker, hvis synspunkter også havde været refereret i dagspressen og genstand for omtale i tv. Som led i sagens behandling forelagde UVVU sagen for den pågældende politiker og anmodede om en udtalelse, herunder oplysning om, hvorvidt der fra hans side var tale om en beskyldning mod de to forskere for videnskabelig uredelighed.

Vedkommende oplyste over for UVVU, at han ikke havde anvendt udtrykket "videnskabelig uredelighed", men at han i debatten med forskerne havde kritiseret, at forskerne havde været meget langsommelige med at få deres "sodavandsundersøgelse" offentliggjort, og at forskerne havde haft en alt for "sukkervenlig holdning".

Sagen blev behandlet på møde i oktober 2003 i UVVU's Udvalg for Sundhedsvidenskabelig Forskning (USF). Afgørelsen i sagen er truffet af følgende: Landsdommer *Henrik Waaben*, formand Afdelingschef, overlæge, dr.med.

Nils Axelsen

Professor, dr.med. *Gunna Christiansen*

Professor, dr.med. *Ebba Nexø*

Professor, dr.med. *Philippe Grandjean*

UVVU fandt ved sin gennemgang af sagen ikke grundlag for at antage, at forskerne havde gjort sig skyldige i videnskabelig uredelighed som følge af be-

vidst forsinkelse af den pågældende publikation. UVVU havde i den forbindelse fundet, at der var afgivet en tilfredsstillende forklaring på det tidsmæssige forløb fra iværksættelsen af kostforsøgene i 1995 og frem til publiceringen af resultaterne i 2002 og 2003 i både et internationalt og et dansk tidsskrift. UVVU tilføjede, at det ikke sorterer under UVVU at tage stilling til en eventuel faglig uenighed angående suklers betydning for overvægt. UVVU har derfor ved sin afgørelse alene taget stilling til den ovennævnte problemstilling vedrørende det tidsmæssige forløb.

AFVISTE SAGER

Sag nr. 8.

Sag om en klagers henvendelse til UVVU om granskning af en forskers hæderlighed i forbindelse med sin forskning

I januar 2003 modtog UVVU's Udvalg for Sundhedsvidenskabelig Forskning (USF) en klage over en sundhedsvidenskabelig forsker, hvis hæderlighed klageren bad UVVU om at granske.

UVVU meddelte klageren, at efter § 3 i bekendtgørelse om Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed (bekendtgørelse nr. 933 af 15. december 1998) behandler UVVU sager, hvorved der i forskning sker forfalskning eller forvridning af det videnskabelige budskab eller grov vildledning om en persons indsats i forskningen. En generel klage over en forskers videnskabelige arbejde, som den

af klageren fremførte, henhører ikke under UVVU's område. Klagen blev derfor afvist.

Sag nr. 9.

Anmodning om genoptagelse af en tidligere afgørelse i UVVU, hvori forfatterne til en lovkommentar havde undladt at omtale afgørelsen i en af klageren anlagt retssag

I januar 2003 bad klageren UVVU om at genoptage behandlingen af en tidligere afvist klage over forfatterne til en lovkommentar. Klagen bestod i, at lovkommentaren ikke omtalte en af menneskerettighedskommissionen afgjort sag, hvori klageren havde været part.

Klagen blev forelagt for UVVU's Udvalg for Samfundsvidenskabelig og Humanistisk Forskning (USHF), som fandt, at det på forhånd måtte anses for usandsynligt, at der kunne gives klageren medhold i, at den manglende omtale af afgørelsen kunne udlægges som videnskabelig uredelighed. Klagen blev derfor afvist med henvisning til § 2, stk. 2, i bekendtgørelse om Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed (nr. 933 af 15. december 1998).

Sag nr. 10.

Sag om påstået videnskabelig uredelighed i forbindelse med en dansk sundhedsvidenskabelig undersøgelse publiceret i et internationalt tidsskrift i 1992

I februar 2003 modtog UVVU en klage fra en udenlandsk sundhedsvidenskabelig forsker, som i en bog udgivet i 1995 og i senere artikler havde kritiseret under-

søgelsens resultater og anklaget forskerne for videnskabelig uredelighed.

Sagen blev behandlet af UVVU's Udvalg for Sundhedsvidenskabelig Forskning (USF), som fandt, at klagen omhandlede forhold, som lå mere end fem år tilbage. Udvalget fandt desuden ikke, at der forelå forhold af en så speciel karakter, at femårsfristen kunne suspenderes. Klagen blev derfor afvist som forældet med henvisning til § 5, stk. 1, i bekendtgørelse om Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed (nr. 933 af 15. december 1998).

Sag nr. 11.

Sag om påstået bevidst undertrykkelse af den fagligt begrundede vægtning af fordele og ulemper ved bevaring af husdyrgenetiske resourcer

I marts 2003 modtog UVVU en klage over medlemmerne bag en rapport udført for en statsinstitution, med særligt henblik på udvalgets to videnskabelige garantier, som ifølge klageren havde undertrykt den fagligt begrundede vægtning af fordele og ulemper i forbindelse med opbevaring af genetisk dyremateriale med henblik på bevarelse af gamle danske husdyrracer, i stedet for bevaring i levende live.

Klagen blev forelagt for UVVU's Udvalg for Naturvidenskabelig, Jordbrugs- og Veterinærvidenskabelig og Teknisk-videnskabelig Forskning (UNJVTF). Udvalget fandt, at anbefalingerne i den pågældende rapport ikke kunne anses for at udgøre forskning, men var udtryk for

udvalgets forslag til strategi, baseret på udvalgsmedlemmernes vurderinger af bl.a. faglig og praktisk karakter. Rapporten faldt således uden for UVVU's kompetence, jf. §§ 2-3 i bekendtgørelse om Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed (nr. 933 af 15. december 1998). Klagen blev derfor afvist.

Sag nr. 12.

Klage angående en videnskabelig tvist, hvor klageren mente, at forfatterne af en videnskabelig artikel havde overvurderet deres eget materiale og ikke taget tilstrækkeligt hensyn til svagheder og usikkerheder

I marts 2003 modtog UVVU en e-mail, hvori der blev klaget over otte danske forskere. Klageren havde undladt at medsende dokumentation for sine anbringender, men henviste alene til nogle websteder, hvor den pågældende danske artikel kunne læses.

Sagen blev behandlet af UVVU's Udvalg for Sundhedsvidenskabelig Forskning (USF), som fandt, at klagen skulle være mere præcis, og at der skulle præsenteres dokumentation for klagen, hvis USF skulle realitetsbehandle sagen. Udvalget meddelte derfor, at man ikke ville behandle klagen på det foreliggende grundlag.

Sag nr. 13.

Sag om to danske sundhedsvidenskabelige forskeres påståede uberettigede tilegnelse af videnskabeligt materiale udarbejdet af klageren

UVVU modtog i marts 2003 en klage med

en påstand om, at to danske sundhedsvidenskabelige forskere uberettiget havde tilegnet sig videnskabeligt materiale udarbejdet af klageren i 1973-74 og på videnskabelige møder i udlandet uberettiget havde anvendt dette til egne formål.

Ifølge § 5, stk. 1, i bekendtgørelse om Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed (nr. 933 af 15. december 1998) skal "en klage over videnskabelig uredelighed indgives i rimelig tid, efter at klageren har fået det nødvendige grundlag for at indgive klagen. Udvalgene kan kun i særlige tilfælde behandle forhold, der ligger mere end fem år tilbage."

Idet UVVU lagde til grund, at det indklagede hændelsesforløb lå mange – og flere end fem – år tilbage i tiden, og da UVVU ikke fandt, at der forelå sådanne særlige forhold, at femårsfristen burde fraviges, afviste UVVU klagen med henvisning til § 5, stk. 1, i bekendtgørelse om Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed.

Sag nr. 14.

Sag om påstået videnskabelig uredelighed i forbindelse med udarbejdelse af en lærebog

I april 2003 modtog Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed (UVVU) en klage over en forsker, som blev beskyldt for uredelig omgang med videnskabelig litteratur i forbindelse med udgivelse af en lærebog. Der blev gennemført sædvanlig partshøringsprocedure.

Klagen blev forelagt for UVVU's Udvalg for Sundhedsvidenskabelig Forskning (USF), som fandt, at udarbejdelsen

af den pågældende lærebog ikke kunne anses for at udgøre forskning, jf. § 3, stk. 1, i bekendtgørelse om Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed. Der var på denne baggrund enighed i udvalget om at afvise at behandle klagen.

UVVU's afgørelse er siden blevet indbragt for Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, der ikke havde truffet afgørelse i sagen ved beretningsperiodens udløb.

Sag nr. 15.

Sag om udarbejdelse af en rapport af en sektorforskningsinstitution, i hvilken instituttet ved udarbejdelse af rapporten ifølge klageren ikke havde overholdt normerne for god videnskabelig skik

I januar 2003 modtog UVVU fra en kommunal myndighed en klage over en rapport, hvori en sektorforskningsinstitution ikke havde overholdt normerne for god videnskabelig skik, idet instituttet havde udeladt fakta, som var afgørende for rapportens konklusion. Klagen indeholdt desuden en række punkter i rapporten, hvor klageren var uenig i de foretagne beregninger og dermed i rapportens samlede konklusion.

Klagen blev forelagt for UVVU's Udvalg for Naturvidenskabelig, Jordbrugs- og Veterinærvidenskabelig og Teknisk-videnskabelig Forskning (UNJVTF). Udvalget pegede i første række på, at UVVU ifølge § 2, stk. 1, i bekendtgørelse om Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed har til opgave at behandle klagesager vedrørende *videnskabelig ure-*

delighed, således som dette begreb er defineret i bekendtgørelsens § 3. UVVU behandler ikke klager, der alene vedrører tilsidesættelse af normerne for god videnskabelig skik.

UVVU kan heller ikke tage stilling til en eventuel faglig strid, og klagen syntes efter UVVU's opfattelse i første række at angå en faglig uenighed mellem klageren og instituttet ved beregningen af de samfundsøkonomiske konsekvenser ved en ordning med pant på engangsemballage.

På det foreliggende grundlag fandt UVVU ikke at kunne behandle klagen, men måtte henvise klageren til i givet fald at præcisere, på hvilke punkter instituttet efter klagerens opfattelse havde handlet videnskabeligt uredeligt i forbindelse med den pågældende rapport.

UVVU bemærkede desuden, at udvalget ikke havde taget stilling til, om rapporten kunne anses for at være forskning, eller om der var tale om en analyse på grundlag af en sammenstilling af oplysninger fra andre rapporter uden for begrebet forskning.

Sag nr. 16.

Sag om påstået videnskabelig uredelighed hos redaktør og hovedforfatter af en videnskabelig publikation

I juni 2003 modtog Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed (UVVU) en klage over den seneste udgivelse fra "magtudredningen" – samt over bogens redaktør og dominerende forfatter. UVVU's Udvalg for Samfundsvidenskabelig og Humanistisk Forskning (USHF)

behandlede klagen på et møde i september 2003.

UVVU lagde ved sin vurdering af sagen til grund, at den pågældende bog var omfattet af begrebet "forskning". Det var UVVU's opfattelse, at det på forhånd måtte anses for usandsynligt, at der kunne gives klagerne medhold i, at der forelå videnskabelig uredelighed, således som dette begreb er defineret i § 3, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 933 af 15. december 1998 om Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed. UVVU pegede herved også på, at det efter bekendtgørelsens § 3, stk. 2, er et krav for at kunne statuere videnskabelig uredelighed, at der fra den pågældende forskers side er handlet forsætligt eller udvist grov forsømmelighed.

UVVU afviste derfor at behandle sagen, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 2, 2. punktum. Det tilføjedes, at UVVU ikke har til opgave at foretage en bedømmelse af bogens kvalitative indhold.

Sag nr. 17.

Sag om påstået videnskabelig uredelighed ved at undlade at indsamle dokumentation for et bedømmelsesudvalgs matematiske kvalifikationer ved bedømmelsen af en ph.d.-afhandling

I oktober 2003 modtog UVVU et brev fra en forsker, som klagede over, at et dansk universitet havde handlet videnskabeligt uredeligt ved at undlade at indsamle dokumentation for bedømmelsesudvalgets faglige kvalifikationer i forbindelse med bedømmelsen af klagerens ph.d.-afhandling.

Klagen blev forelagt for formanden for Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed. Det var formandens opfattelse, at det indklagede forhold ikke kunne anses for at være en aktivitet, der er omfattet af begrebet forskning. Forholdet var derfor ikke omfattet af § 3, stk. 1, i bekendtgørelse om Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed, og UVVU havde således ikke kompetence til at behandle klagen. UVVU meddelte klageren, at en klage over bedømmelsesudvalgets kvalifikationer i første række må rettes til det kompetente organ ved det pågældende danske universitet.

UAFSLUTTEDE SAGER

Sag nr. 18.

Sag om påstået plagiat af en dansk forskers artikel publiceret af en udenlandsk forsker i et udenlandsk tidsskrift uden tilladelse fra den danske forsker og uden dennes vidende

I oktober 2003 modtog UVVU en klage fra en dansk sundhedsvidenskabelig forsker, som ved gennemlæsning af en bog med abstracts fra en sundhedsvidenskabelig verdenskongres i juni 2003 i Berlin til sin overraskelse fandt en ordret gengivelse af klagerens instituts egen originalpublikation publiceret i et engelsk tidsskrift i 2002.

I den pågældende sag har UVVU ikke territorial kompetence til at behandle sagen, da den indklagede artikel er publiceret af en udenlandsk forsker uden tilknytning til Danmark, jf. § 2, stk. 2, i

bekendtgørelse nr. 933 af 15. december 1998. UVVU har imidlertid ydet den danske forsker hjælp i form af en fremsendelse af klagen til dekanen for det universitet i udlandet, hvor den indklagede har sit virke. Det udenlandske universitet har foreløbig oplyst, at man undersøger sagen, som man finder meget pinlig. UVVU har endnu ikke fået orientering om udfaldet af den udenlandske undersøgelse af sagen.

Sag nr. 19.

Klage om påstået videnskabelig uredelighed
Umiddelbart før årsskiftet 2003/2004 modtog UVVU en klage over en samfundsvidenskabelig forsker, som blev beskyldt for videnskabelig uredelighed i form af bl.a. kassation af data. UVVU kunne ikke nå at behandle klagen i beretningsåret, og sagen overføres derfor til 2004.

Uddrag af lov nr. 405 af 28. maj 2003 om forskningsrådgivning m.v.

VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt:
Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

Kapitel 1

Lovens område

§ 1. Til styrkelse af forskningskvaliteten, koordinering og internationalisering af dansk forskning og formidling og anvendelse af forskningsresultater nedsætter ministeren for videnskab, teknologi og udvikling Danmarks Forskningspolitiske Råd, Det Frie Forskningsråd, Det Strategiske Forskningsråd og Koordinationsudvalget.

Stk. 2. Til efterprøvelse af den videnskabelige redelighed i dansk forskning nedsætter ministeren for videnskab, teknologi og udvikling Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed, jf. § 31.

Stk. 3. Danmarks Forskningspolitiske Råd har til hovedformål at sikre ministeren for videnskab, teknologi og udvikling, Folketinget og regeringen en uafhængig og sagkyndig forskningspolitisk rådgivning. Rådet har alene en rådgivningsfunktion, jf. § 3.

Stk. 4. Det Frie Forskningsråd har både en fondsfunktion og en rådgivningsfunktion. Rådet har til hovedformål at støtte konkrete forskningsaktiviteter baseret på forskernes egne initiativer og give forskningsfaglig rådgivning i tilknytning hertil, jf. §§ 7 og 8.

Stk. 5. Det Strategiske Forskningsråd har både en fondsfunktion og en rådgivningsfunktion. Rådet har til hovedformål at støtte forskning inden for politisk prioriterede og tematisk afgrænsede forskningsområder og give forskningsfaglig rådgivning i tilknytning hertil, jf. §§ 17 og 18.

Stk. 6. Koordinationsudvalget forestår koordineringen af den offentlige fondsfunktion for forskning og har en rådgivningsfunktion om forskeruddannelse, jf. §§ 25 og 26.

Stk. 7. Rådene og udvalget i stk. 4-6 skal tilsammen sikre, at alle statslige forskningsbevillinger, der ikke er basisbevillinger knyttet til bestemte institutioner, uddeles i åben konkurrence og efter en forskningsfaglig kvalitetsvurdering.

Kapitel 2

Definitioner

§ 2. I denne lov forstås ved:

- 1) Anerkendte forskere: Personer, der i en årrække på videnskabeligt plan aktivt har beskæftiget sig med forskning, og som er på mindst lektor- eller seniorforskerniveau.
- 2) Forskningskyndige: Personer på ph.d.-niveau, som enten i en årrække på nationalt

eller internationalt plan har opnået indsigt i eller erfaring med varetagelse af forskningsopgaver eller på ledelsesplan i en institution, organisation eller virksomhed har beskæftiget sig indgående med forskningsadministration, forskningsledelse, forskningsformidling eller forskningspolitik.

(...)

Kapitel 7

Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed

§ 31. Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed har til opgave at behandle sager vedrørende videnskabelig uredelighed, der rejses ved klage.

Stk. 2. Hvis udvalgene konstaterer, at der i en sag foreligger videnskabelig uredelighed, kan udvalgene:

- 1) Orienterer den indklagedes arbejdsgiver, hvis vedkommende er ansat som forsker.
- 2) Henstille, at det pågældende videnskabelige arbejde skal trækkes tilbage.
- 3) Orienterer vedkommende offentlige myndighed, som fører tilsyn med området.
- 4) Foretage politianmeldelse, hvis der er tale om en strafbar lovovertrædelse.
- 5) Efter særlig anmodning fra en ansættelsesmyndighed udtale sig om graden af videnskabelig uredelighed.

Stk. 3. Formanden træffer afgørelse i retlige spørgsmål, jf. § 32, stk. 2.

Stk. 4. Udvalgene offentliggør en årlig beretning om deres virksomhed.

§ 32. Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed består af et eller flere udvalg dækkende alle videnskabelige forskningsområder.

Stk. 2. Formanden for udvalgene skal være landsdommer.

Stk. 3. Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling fastsætter antallet af medlemmer. For hvert medlem skal der endvidere være en suppleant. Medlemmer og suppleanter skal alle være anerkendte forskere, der tilsammen dækker alle videnskabelige forskningsområder, jf. § 36, stk. 2.

Stk. 4. Formanden udpeges af ministeren for videnskab, teknologi og udvikling. Medlemmerne og suppleanterne udpeges af ministeren i deres personlige egenskab efter høring af Det Frie Forskningsråd. Formanden, de øvrige medlemmer og suppleanterne udpeges for en periode på 4 år. Genudpegning kan ske for 2 år. Hvis et medlem eller en suppleant udtræder i utide, kan et nyt medlem eller en ny suppleant udpeges for mindre end 4 år.

Stk. 5. Udvalgene udarbejder en forretningsorden, som skal godkendes af ministeren for videnskab, teknologi og udvikling.

§ 33. Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling kan fastsætte nærmere regler for Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredeligheds virke.

§ 34. Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredeligheds afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Kapitel 8

Forskellige bestemmelser

§ 35. Sekretariatsbetjeningen af Danmarks Forskningspolitiske Råd varetages af Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

Stk. 2. Det Frie Forskningsråd, Det Strategiske Forskningsråd, Koordinationsudvalget og Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed sekretariatsbetjenes af et uafhængigt sekretariat.

Stk. 3. Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling eller den, der bemyndiges af ministeren hertil, fører tilsyn med bevillingsanvendelsen og legaliteten i forbindelse med Det Frie Forskningsråds, Det Strategiske Forskningsråds og Koordinationsudvalgets arbejde.

§ 36. Medlemmer af et af de af loven omfattede organer eller af Danmarks Grundforskningsfonds bestyrelse kan ikke sidde i andre af de af loven omfattede organer.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 er dog ikke til hinder for, at et medlem af et fagligt forskningsråd kan være medlem af en programkomité eller omvendt, jf. § 14, stk. 1, og § 21, stk. 5. Tilsvarende gælder for de medlemmer af Koordinationsudvalget, hvis medlemskab følger af deres hverv, jf. § 28, stk. 2, og for medlemmer af Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed samt deres suppleanter, jf. § 32, stk. 3.

(...)

§ 40. Loven revideres i folketingssamlingen 2007-08 på baggrund af en evaluering af forskningsrådssystemets rådgivning om støtte til forskeruddannelse.

Kapitel 9

Ikrafttræden m.v.

§ 41. Loven træder i kraft den 1. januar 2004. Samtidig ophæves lov om forskningsrådsgivning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 676 af 19. august 1997.

Stk. 2. Regler, der er fastsat med hjemmel i lov om forskningsrådsgivning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 676 af 19. august 1997, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller erstattes af regler udstedt i medfør af denne lov.

Bekendtgørelse om Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed

I medfør af § 4e, stk. 4, i lov om forskningsrådgivning mv., jf. lovbekendtgørelse nr. 676 af 19. august 1997, fastsættes:

§ 1. Forskningsforum opretter tre udvalg vedrørende videnskabelig uredelighed inden for dansk forskning: Et udvalg for naturvidenskabelig, jordbrugs- og veterinærvidenskabelig og teknisk-videnskabelig forskning, et udvalg for sundhedsvidenskabelig forskning og et udvalg for samfundsvidenskabelig og humanistisk forskning. Udvalgene har en fælles formand, der bl.a. har til opgave at sikre ensartethed i udtalelserne på tværs af forskningsområder.

Stk. 2. Udvalgenes navn er Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed.

§ 2. Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed har til opgave at behandle sager vedrørende videnskabelig uredelighed, der rejses ved klage til udvalgene. En person kan anmode om at få en sag behandlet med henblik på at blive renset for verserende rygter.

Stk. 2. Sagen skal have betydning for dansk forskning. Må det på forhånd anses for usandsynligt, at der kan gives klager medhold, afvises sagen.

§ 3. Videnskabelig uredelighed omfatter handlinger eller undladelser, hvorved der i forskning sker forfalskning eller forvridning af det videnskabelige budskab eller grov vildledning om en persons indsats i forskningen, og omfatter bl.a.:

1. Konstruktion af data.
2. Selektiv og skjult kassation af uønskede resultater.
3. Substitution med fiktive data.
4. Bevidst vildledende anvendelse af statistiske metoder.
5. Bevidst forvredet fortolkning af resultater og forvridning af konklusioner.
6. Plagiering af andres resultater eller publikationer.
7. Bevidst fordrejet gengivelse af andres resultater.
8. Uretmæssig angivelse af forfatterrolle.
9. Ansøgninger med urigtige oplysninger.

Stk. 2. For at kunne betegne en adfærd som videnskabelig uredelighed skal det kunne dokumenteres, at den pågældende har handlet forsætligt eller udvist grov forsømmelighed i forbindelse med forholdet.

§ 4. Formanden fordeler klagerne til behandling i udvalgene.

Stk. 2. Det enkelte udvalg træffer beslutning om, hvorvidt en sag skal behandles eller afvises. Udvalget underretter den indklagede om klagen og om, hvorvidt det vil behandle klagen.

Stk. 3. Parterne i en sag om videnskabelig uredelighed kan lade sig bistå af bisiddere. Klageren kan lade sig bistå af bisiddere, såfremt han/hun er part i sagen.

Stk. 4. Udvalget undersøger selv klagen, herunder tilvejebringer alle relevante oplysninger i sagen.

Stk. 5. Når en sag om videnskabelig uredelighed er færdigbehandlet, udarbejder udvalget en udtalelse med en begrundet stillingtagen til den rejste klage. Udtalelsen meddeles sagens parter.

§ 5. En klage over videnskabelig uredelighed skal indgives i rimelig tid efter, at klageren har fået det nødvendige grundlag for at indgive klagen. Udvalgene kan kun i særlige tilfælde behandle forhold, der ligger mere end 5 år tilbage i tiden.

Stk. 2. Et udvalg kan beslutte, at en af udvalget tidligere afsluttet sag skal genoptages, hvis særlige grunde taler herfor, herunder navnlig forekomsten af nye oplysninger, som – hvis de havde foreligget under udvalgsbehandlingen – må antages at ville have medført et andet udfald af sagen.

§ 6. Såfremt et udvalg konstaterer, at der i en konkret sag foreligger videnskabelig uredelighed, kan udvalget:

1. Orienterer den indklagedes arbejdsgiver.
2. Henstille, at det pågældende videnskabelige arbejde trækkes tilbage.
3. Foretage anmeldelse til vedkommende offentlige myndighed, som fører tilsyn med området.
4. Foretage politianmeldelse, når der er tale om en strafbar lovovertrædelse.
5. Efter særlig anmodning fra en ansættelsesmyndighed udtale sig om et eventuelt sanktionsvalg.

§ 7. Udvalgene offentliggør en årlig beretning om deres virksomhed. I beretningen beskrives samtlige behandlede sager om videnskabelig uredelighed i ikke-personhenførbare form.

§ 8. Udvalgene består hver af en formand og 2, 4 eller 6 medlemmer efter Forskningsforums bestemmelse. Endvidere udpeges suppleanter for medlemmerne.

Stk. 2. Formanden skal være landsdommer. De udpegede medlemmer og deres suppleanter skal være anerkendte forskere, der tilsammen bedst muligt dækker de statslige

forskningsråds fagområder. Formanden og medlemmerne beskikkes i deres personlige egenskab.

Stk. 3. Formanden beskikkes af ministeren for videnskab, teknologi og udvikling. Medlemmerne og suppleanterne beskikkes af Forskningsforum efter høring af de statslige forskningsråd.

Stk. 4. Medlemmerne og suppleanterne beskikkes for en periode af 4 år og kan genbeskikkes i 2 år. Hvis et medlem afgår i en beskikkelsesperiode, kan det medlem, der beskikkes i stedet, beskikkes for mindre end 4 år.

§ 9. Det enkelte udvalg kan beslutte, at det ved undersøgelsen af en sag skal bistås af en eller flere eksterne sagkyndige.

Stk. 2. Ved et medlems forfald indtræder suppleanten.

Stk. 3. Udvalgene er beslutningsdygtige, når formanden og medlemmerne eller disses suppleanter er til stede.

Stk. 4. Udvalgenes beslutninger søges truffet i enighed. Kan enighed ikke opnås, træffes beslutningerne ved almindelig flertalsbeslutning. Et dissenterende medlem kan forlange, at hans/hendes dissens fremgår af beslutningen.

Stk. 5. I retlige spørgsmål træffes afgørelse af formanden.

§ 10. Udvalgenes medlemmer har samme tavshedspligt som for offentlige hverv med hensyn til det, de erfarer i deres egenskab af medlemmer af udvalgene.

§ 11. Forskningsstyrelsen varetager sekretariatsbetjeningen af udvalgene.

§ 12. Forvaltningslovens regler gælder for udvalgenes sagsbehandling.

Stk. 2. Forskningsforum fastsætter en forretningsorden for udvalgene.

§ 13. Bekendtgørelsen gælder ikke for Færøerne og Grønland.

§ 14. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 1999.

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, den 15. december 1998.

Jan Trøjborg

/Dan Jensen

I medfør af § 12, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 933 af 15. december 1998 om Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed fastsættes:

Udvalgene – opgaver og formål

§ 1. Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed består af tre sideordnede udvalg, der hver især dækker et eller flere videnskabelige felter. Udvalgene har en fælles formand. De tre udvalg er: Et udvalg for naturvidenskabelig, jordbrugs- og veterinær videnskabelig og teknisk- videnskabelig forskning, et udvalg for sundhedsvidenskabelig forskning og et udvalg for samfundsvidenskabelig og humanistisk forskning.

§ 2. Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed har til opgave at behandle sager om videnskabelig uredelighed.

Stk. 2. En sag kan af enhver rejses ved klage til udvalgene. Anonyme klager vil kun undertagelsesvis kunne behandles og kun, såfremt der foreligger meget væsentlige samfundsmæssige interesser.

Stk. 3. En person kan anmode om at få en sag behandlet med henblik på at blive renset for verserende rygter.

Stk. 4. Udvalgene kan behandle principielle forespørgsler, såfremt det skønnes, at spørgsmålet har samfundsmæssig interesse, interesse for en videre kreds af forskere eller for et forskningsmiljø.

§ 3. Udvalgene ønsker at bidrage til at fremme god videnskabelig skik. Målet søges nået ved udbredelse af kendskab til udvalgenes Årsberetning og ved undervisnings- og foredragsvirksomhed m.m.

Stk. 2. Udvalgene drøfter på det årlige fællesmøde, jf. § 9, stk. 1, initiativer, der kan fremme udvalgenes formål.

Sagernes forberedelse og afgørelse i de enkelte udvalg

§ 4. Vedkommende udvalg undersøger selv klagen og tilvejebringer alle relevante oplysninger.

Stk. 2. Parternes oplysninger indgår i udvalgets undersøgelse og behandling af sagen. Der foretages partshøring ved fremlæggelse af modpartens oplysninger og kommentarer. Høringsproceduren består som udgangspunkt i to skriftlige høringer mellem den indklagede og klageren, dog fastsættes det nærmere omfang og høringsfasen af udval-

get efter en konkret vurdering.

Stk. 3. Udvalget kan nedsætte et ad hoc-udvalg, der får til opgave at udrede og forbedre sagen ved udarbejdelse af en redegørelse. Udvalget kan til et ad hoc-udvalg udpege en eller flere eksterne sagkyndige. Sagens parter orienteres om ad hoc-udvalgets sammensætning og kan inden for en frist på to uger fremkomme med eventuelle bemærkninger.

Stk. 4. Når ad hoc-udvalget har udarbejdet en redegørelse, sendes redegørelsen til sagens parter for at sikre, at redegørelsens oplysninger af faktisk karakter er korrekte. Parternes eventuelle bemærkninger sendes til ad hoc-udvalget. Ad hoc-udvalgets redegørelse, parternes bemærkninger og ad hoc-udvalgets kommentarer hertil forelægges herefter udvalget med henblik på sagens afgørelse.

§ 5. Udvalget henstiller til parterne, at en sag behandles fortroligt, indtil der foreligger en afgørelse. Udvalget vil, mens en sag behandles, ikke give udenforstående, herunder pressen, oplysninger om sagen.

Stk. 2. Begæres der aktindsigt i umiddelbar tilknytning til en sags afgørelse, vil anmodningen normalt blive imødekommet.

Stk. 3. Afgjorte sager omtales i øvrigt i Årsberetningen i anonymiseret form, medmindre ganske særlige forhold tilsiger, at offentligheden gøres bekendt med identiteten på de involverede.

§ 6. Sager afgøres ved møde i udvalget, jf. dog § 7, stk. 3.

Stk. 2. Udvalgets møder er ikke offentlige, jf. dog § 7, stk. 4 og 5.

Formandens opgaver og beføjelser

§ 7. Formanden har bl.a. til opgave at sikre ensartethed i sagsbehandlingen på tværs af udvalgene.

Stk. 2. Må det på forhånd anses for usandsynligt, at der kan gives en klager medhold, afvises sagen af formanden, efter at spørgsmålet har været forelagt for medlemmerne af vedkommende udvalg. Er det åbenbart, at en sag skal afvises, kan afvisningen foretages af formanden på egen hånd.

Stk. 3. Hvis det må anses for ubetænkeligt, kan formanden bestemme, at en sag skal afgøres ved skriftlig votering. Ethvert medlem af udvalget kan på et hvilket som helst tidspunkt forlange sagen behandlet på et møde.

Stk. 4. Formanden kan beslutte, at parterne kan få foretræde for udvalget.

Stk. 5. Formanden kan beslutte, at andre end udvalgenes medlemmer og suppleanter deltager i det årlige fællesmøde.

Stk. 6. Formanden afgør, om en anmodning om aktindsigt kan imødekommes. jf. § 5, stk.

2. Formanden kan i nærmere angivet omfang delegere kompetencen til sekretariatet.

BILAG 3

Sekretariatsbetjening af udvalgene

§ 8. Forskningsstyrelsen varetager sekretariatsbetjeningen af udvalgene.

Stk. 2. Når en klage modtages, kvitterer sekretariatet for modtagelsen med oplysning om den forventede sagsbehandlingsprocedure. Formanden orienteres samtidig om klagen.

Stk. 3. Såfremt klagen forventes at kunne realitetsbehandles, sender sekretariatet herefter klagen til høring hos den indklagede. Sagens akter sendes samtidig i kopi til vedkommende udvalgs medlemmer. Sekretariatet sender løbende høringssvar og andet sagsmateriale til formanden og udvalgets medlemmer.

Stk. 4. Såfremt klagen skønnes straks at kunne afvises, udarbejder sekretariatet efter aftale med formanden udkast til afvisning, der herefter normalt sendes til det pågældende udvalgs medlemmer til godkendelse, jf. § 7, stk. 2. Indklagede orienteres om klagen med kopi af afvisningsskrivelsen.

Stk. 5. Sekretariatet deltager i udvalgs- og ad hoc-udvalgsmøder.

Stk. 6. Sekretariatet bistår i øvrigt formanden og udvalgene i deres arbejde efter formandens bestemmelser.

Møder i udvalgene

§ 9. Der afholdes et årligt fællesmøde med deltagelse af udvalgenes medlemmer og suppleanter. Mødet er ikke offentligt. På mødet orienterer formanden om de afgørelser, der i løbet af året er truffet i de enkelte udvalg. Der kan på mødet træffes beslutning om emner af fælles interesse for udvalgene.

Stk. 2. På det årlige fællesmøde fastlægges tidspunktet for næste års fællesmøde. Endvidere fastlægges en dato i hvert kvartal, hvor de enkelte udvalg efter behov kan indkaldes til sagsbehandlende møder.

§ 10. Mødeindkaldelse til sagsbehandlende møder sker så vidt muligt med 2 ugers varsel og med angivelse af, hvilke sager der skal behandles på mødet. Ikke tidligere udsendt materiale udsendes samtidig med dagsorden.

§ 11. Udvalgenes formand leder møderne.

§ 12. Sekretariatet udarbejder beslutningsreferat af møderne.

Suppleanter

§ 13. Ved et medlems forfald eller inhabilitet udpeger formanden, i samråd med de øvrige medlemmer af udvalget, den suppleant, der skal deltage i sagens behandling.

BILAG 3

Stk. 2. Må et medlem i beskikkelsesperioden fratræde udvalgene, beskikker Forskningsforum et nyt medlem for den løbende beskikkelsesperiode. Det nye medlem vælges blandt suppleanterne og efter høring af de relevante statslige forskningsråd.

Stk. 3. Beskikkes et medlem efter stk. 2, beskikker Forskningsforum tillige en ny suppleant for den løbende beskikkelsesperiode efter høring af de relevante statslige forskningsråd.

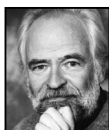
Sikring af kontinuiteten i udvalgenes arbejde

§ 14. Når et udvalg har afsluttet behandlingen af en sag, sendes en kopi af afgørelsen til samtlige medlemmer og suppleanter i de tre udvalg.

Landsdommer *Henrik Waaben*, Formand
Østre Landsret, Bredgade 59, 1260 København K

SAMFUNDSVIDENSKABELIG OG HUMANISTISK FORSKNING

Docent, dr.phil. *Hans Fink*
Institut for Filosofi, Aarhus Universitet, Bygning 328
Nordre Ringgade, 8000 Aarhus C

Docent, dr.phil. *Ulla Lund Hansen*
Institut for Arkæologi og Etnologi, Københavns Universitet,
Vandkunsten 5, 1467 København K

Lektor *Clemens Stubbe Østergaard*
Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet
Bartholins Allé, bygning 330, Universitetsparken, 8000 Århus C

Professor, dr.jur. *Jørgen Dalberg-Larsen*
Juridisk Institut, Aarhus Universitet
Universitetsparken, bygn. 340, 8000 Århus C

Suppleanter

Professor *Helge Brink*
Institut 2, Aalborg Universitet
Fibigerstræde 3, 9220 Aalborg Øst

Lektor, cand.psych. *Charlotte Bloch*
Sociologisk Institut, Københavns Universitet
Linnésgade 22, 1361 København K

Lektor, dr.phil. *Karsten Friis-Jensen*
Institut for Græsk og Latin, Københavns Universitet

Lektor, dr.phil. *Bente Rosenbeck*
Center for Kvinde- og Kønsforskning, Institut f. Nordisk Filologi
Københavns Universitet, Njalsgade 120, 2300 København S

Forskningsdirektør, dr.med. *Claus Christiansen*
Research Unlimited
Gøngehusvej 13, 2950 Vedbæk

Professor *Vagn Lundsgaard Hansen*
Institut for Matematik, Danmarks Tekniske Universitet
Bygning 303, 2800 Lyngby

Lektor, dr.scient. *Bodil Norrild*
Proteinlaboratoriet, Københavns Universitet
Panum Institutttet, Blegdamsvej 3, 2200 København N

Seniorforsker, dr.scient. *Hanne N. Rasmussen*
Afdeling for Skovdrift, Forskningscentret for Skov & Landskab
Hørsholm Kongevej 11, 2970 Hørsholm

Suppleanter

Lektor, cand.scient. *Bodil Branner*
Institut for Matematik, Matematiktorvet, Danmarks Tekniske Universitet
Bygning 303, 2800 Lyngby

Professor, dr.med.vet. *Torben Greve*
Sektion for Reproduktion, Klinisk Institut, Den Kgl. Veterinær- og Land-
bohøjskole, Dyrslægevej 68, 1870 Frederiksberg C

Professor *Jens Aage Hansen*
Afdeling for Miljøteknik, Aalborg Universitet
Sohngaardsholmsvej 57, 9000 Ålborg

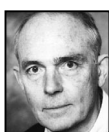
Lektor, cand.scient. *Bodil Korsgaard*
Biologisk Institut, Syddansk Universitet – Odense
Campusvej 55, 5230 Odense M

Afdelingschef, dr.med. *Nils Axelsen*
Klinisk Biokemisk Afdeling, Statens Serum Institut
Artillerivej 5, 2300 København S

Professor, dr.med. *Gunna Christiansen*
Inst. for Medicinsk Mikrobiologi og Immunologi, Aarhus Universitet
Wilh. Meyers Allé, bygning 240, Bartholinbygningen
Universitetsparken, 8000 Århus C

Professor, dr.odont. *Erik Dabelsteen*
Odontologisk Institut, Tandlægeskolen, Panum Institutttet
Nørre Allé 20, 2200 København N

Professor, overlæge, dr.med. *Ebba Nexø*
Klinisk biokemisk afdeling, AKH, Århus Universitetshospital
Nørrebrogade 44, 8000 Århus C

Suppleanter

Professor, dr.med. *Philippe Grandjean*
Fagområdet for Miljømedicin, Odense Universitet
Winsløvparken 17, 2. sal, 5000 Odense C

Adm. overlæge, dr.med. *Cai Frimodt-Møller*
Erichsen's klinik
Trunnevangen 4B, 2920 Charlottenlund

Professor, dr.odont. *Palle Holmstrup*
Odontologisk Institut, Tandlægeskolen, Panum Institutttet
Nørre Allé 20, 2200 København N

Lektor, ph.d. *Ulf Madsen*
Institut for Medicinalkemi, Danmarks Farmaceutiske Universitet
Universitetsparken 2, 2100 København Ø

MEDLEMMER AF AD HOC-UDVALG

Sag nr. 1

Forskningsprofessor, dr.agro. *Arne Helweg* (formand)

Professor *Freddy Bugge Christiansen* (ekstern)

Professor i biostatistik *Ib Skovgaard* (ekstern)

Sag nr. 2

Professor, dr.odont. *Erik Dabelsteen* (formand)

Professor, overlæge, dr.med. *Torben V. Schroeder* (intern)

Professor, dr.med. *Povl Riis* (ekstern)

SEKRETARIAT FOR UDVALGENE VEDRØRENDE VIDENSKABELIG UREDELIGHED

Inge Berg Hansen, chefkonsulent indtil 31. december 2003

Helle B. Strøm, chefkonsulent fra 1. januar 2004, e-mail hbs@forsk.dk

Hanne Koktvedgaard, fuldmægtig, hk@forsk.dk

Margrethe Christensen, overassistent indtil 31. december 2003

Forskningsstyrelsen

Artillerivej 88

2300 København S

Tlf.: 3544 6200

Fax: 3544 6201

e-mail: UVVU@forsk.dk

www.forsk.dk

Årsberetning 2003, Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed.

Redaktionel tilrettelæggelse: Informationschef Birgitte Ehrhardt. Omslag og sats: Glud & Jensen.

Oplag: 2000. Tryk: Arco grafisk, ISSN: 0909-5373